

βαλον και την ανάμνησιν των γονικῶν τιμα-
ρίων. Ἄμα δ' ὁ Στραθιώτης ἐλησμονήθη και
ἐν αὐτῇ τῇ Εὐρώπῃ, ἀνεφάνησαν ἐν Ἑλλάδι
ὁ ἀρματωλὸς και ὁ λεβέντης, οἵτινες ἐπὶ τῇ
αὐτῇ βάσει διοργανώσαντες τὸ ἔθνος, ἀνέδειξαν
αὐτὸ κατὰ ξηρὰν τε και θάλασσαν ἀντάξιον
τῆς ἐλευθερίας.

Τοιαύτη ἐν συνόψει ἡ περὶ τιμαριωτισμοῦ με-
λέτη τοῦ κ. Σάθα, ἐν προσεχεῖ δὲ φύλλῳ τῆς
«Ἐστίας» θέλει ἀναλυθῆ και ἡ περὶ τῆς διορ-
γάνσεως τῶν ἐλληνικῶν κοινοτήτων ἐν τῇ αὐ-
τῇ μεσαιωνικῇ περιόδῳ. K.

ΕΥΓΕΝΙΑ ΓΡΑΝΔΕ

Μυθιστορία Ὀνωρίου Βαλζάκ. — Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου.]

Συνίτια ἰδί σελ. 166.

Ἐνῶ ταῦτα συνέβαινον ἐν Σωμύρῃ, ὁ Κάρο-
λος ἐπλούτει ἐν Ἰνδίας.

Ἡ μικρὰ ἐμπορικὴ του προμήθεια εἶχε πω-
ληθῆ ἐξαιρέτα ἐν ἀρχῇ, εἰσέπραξε δ' ἐκ τῆς
πωλήσεως ἐξ χιλιάδας ταλλήρων. Ὑπερβὰς τὸν
τροπικόν, πολλὰς αὐτοῦ ἀπώλεσε προλήψεις.
Παρετήρησεν, ὅτι τὸ κάλλιστον μέσον πλουτι-
σμοῦ ἐν ταῖς χώραις τῶν τροπικῶν, ὡς και ἐν
Εὐρώπῃ, ἦτο ἡ τῶν ἀνθρώπων ἀγοραπωλησία.
Μετέβη ἐπομένως εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Ἀφρικῆς
και ἤσκησε τὴν σωματεμπορίαν, ἐνεργῶν συγ-
χρόνως και τὸ ἐμπόριον ἀντικειμένων δυναμέ-
νων ν' ἀνταλλαχθῶσιν ἐπικερδῶς εἰς ὅσας ἀγο-
ρὰς τὸν ὠδήγουν τὰ συμφέροντά του. Κατὰ
τὰς ἐνεργείας του ἀνέπτυξε δραστηριότητα ἀ-
σχολοῦσαν πάσας αὐτοῦ τὰς στιγμάς. Οὐδὲν
ἄλλο διελογίζετο κ' ἐπόθει ἢ πῶς ν' ἀναφανῆ
πάλιν ἐν Παρισίοις ἐν πάσῃ τῇ λαμπρότητι
μεγάλῃς περιουσίας, και ν' ἀνακτῆσθαι θέσιν ἔτι
μεῖζονας περιωπῆς ἢ ἐκείνην ὅθεν εἶχεν ἐκπέ-
σει. Φερόμενος δὲ διὰ μέσου ἀνθρώπων και χω-
ρῶν και τὰ ἀντίθετα αὐτῶν ἔθιμα σπουδάζων,
μετέβαλε βαθμηδὸν τὰς ἰδέας του και ἐγένετο
σκεπτικὸς. Αἱ περὶ δικαίου και ἀδίκου γνώσεις
του συνεκλονίσθησαν και διαταράχθησαν, ὅτε
παρετήρησεν ὅτι τὸ ἐν τινι χώρα ὡς ἐγκλημα
θεωρούμενον ὑπελαμβάνετο ἀλλαγῶν ὡς ἀρετὴ.
Ὁ ἀδιάκοπος πρὸς συμφέροντα συγχρωτισμὸς
του ἐψύχρανε, συνέσειλε και ἀπεξήρανε τὴν καρ-
δίαν του. Τὸ αἷμα τῶν Γρανδὲ ἀνεφάνη οὕτω
οἷον εἶχε προορισθῆ, και ὁ Κάρολος ἐγένετο
τραχὺς και πλεονέκτης. Ἐπώλησε Σίνας, μαύ-
ρους, χελιδῶν φλωεὰς, παιδιὰ, καλλιτέχνας,
και ἤσκησε μεγαλωστὴ τὴν τοκογλυφίαν. Συν-
ειθίσας νὰ ὑποκλέπτῃ διὰ δόλου τὰ τελωνι-
ακὰ δικαιώματα, κατέστη ὀλιγώτερον εὐσυνεί-
δητος ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου.
Μετέβαινε τότε εἰς ἅγιον Θωμᾶν τῶν Ἀντιλ-

λῶν, ὅπως ἀγοράσῃ ἀντὶ εὐτελοῦς τιμῆς ἐμ-
πορεύματα κλοπιμαῖα ἐκ πειρατείας και μετέ-
φερεν αὐτὰ εἰς τὰς ἀγορὰς ἐνθα ἐσπίνιζον.

Και κατὰ μὲν τὸν πρῶτον αὐτοῦ πλοῦν συ-
νώδευσε αὐτὸν ἡ εὐγενὴς και παρθενικὴ μορφή
τῆς Εὐγενίας, ὡς ἡ εἰκὼν ἐκείνη τῆς Πανα-
γίας, ἣν ἀναρτῶσιν ἐν τοῖς πλοίοις αὐτῶν οἱ
Ἴσπανοὶ ναῦται· ἀπέδωκε δὲ ὁ Κάρολος τὰς
πρώτας αὐτοῦ ἐπιτυχίας εἰς τὴν μαγικὴν ἐπι-
δρασιν τῶν εὐχῶν και τῶν ἱκεσιῶν τῆς νεάνι-
δος. Βραδύτερον ὅμως αἱ αἰθιοπίδες, αἱ μιγά-
δες και αἱ λευκαί, αἱ κιτρινωπαὶ και αἱ ἀρά-
βιαι ὀρχηστρίδες, τὰ παντοδαπὰ αὐτοῦ ὄργια
και αἱ πανταχοῦ τῆς γῆς περιπέτειαί του ἐξή-
λειψαν ἐντελῶς τὴν μνήμην τῆς ἐξαδέλφης του,
τῆς Σωμύρης, τῆς οἰκίας, τοῦ σκάμνου, και αὐ-
τοῦ ἔτι τοῦ ἐν τῷ διαδρόμῳ ληφθέντος φιλή-
ματος. Ἐνθυμεῖτο μόνον τὸ κηπάριον, ὅπερ πε-
ριέβαλλον τοῖχοι γηραιοί, διότι ἐκεῖθεν εἶχεν
ἀρχίσει ἡ τυχοδιωκτικὴ του μοῖρα· ἀλλ' ἀπῆρ-
νεῖτο τὴν οἰκογένειάν του, και τὸν θεῖόν του
θεώρει ὡς ἀνθρωπὸν ἐν κακίᾳ γηράσαντα, ὅστις
εἶχε φάγει τὰ πολυτιμὰ του κοσμήματα. Ἡ
Εὐγενία οὔτε τὸν νοῦν οὔτε τὴν καρδίαν του
κατεῖχε πλέον, μετεῖχε δὲ μόνον τῶν ἐμπορι-
κῶν του ἐπιχειρήσεων, ὡς πιστωτῆς ἐξ χιλιά-
δων φράγκων.

Ἡ διαγωγὴ και αἱ ἰδέαι αὐταὶ ἐξηγοῦσι τὴν
σιωπὴν τοῦ Καρόλου Γρανδὲ. Ἐν ταῖς Ἰνδίας,
ἐν Ἀγίῳ Θωμᾶ, κατὰ τὰς ἀκτὰς τῆς Ἀφρι-
κῆς, ἐν Λισσαβῶνι και ἐν τῇ Βορείῳ Ἀμερικῇ,
ὁ κερδοσκοπὸς εἶχε λάβει τὸ ψευδώνυμον Σέ-
φερδ, ἵνα μὴ ἐκθέσῃ τὸ ὄνομά του. Ὁ Κάρολος
Σέφερδ ἠδύνατο ἀκινδύνως νὰ φανῆ πανταχοῦ
ἀκάματος, τολμηρὸς, ἀπληστος, ὡς ἀνθρωπὸς
ὅστις, ἀπόφασιν ἔχων νὰ πλουτήσῃ διὰ παν-
τὸς τρόπου, σπεύδει νὰ ἐξοφλήσῃ πρὸς τὴν ἀ-
τιμίαν, ἵνα μείνῃ τίμιος κατὰ τὸν ὑπόλοιπον
βίον του. Ὑπὸ τὸ σύστημα τοῦτο ἡ τύχη του
ὑπῆρξε ταχεῖα και λαμπρά.

Οὕτω δὲ ἐν ἔτει 1827 ἐπανήρχετο εἰς Βορ-
δῶ, ἐπὶ τῆς Μαρίας-Καρολίνας, ὠραίου πά-
ρωνος, ἀνήκοντος εἰς βασιλόφρονα ἐμπορικὸν οἴ-
κον. Ἐφερε δὲ περιουσίαν ἐνὸς ἑκατομμυρίου
και ἐνεκακοσίων χιλιάδων φράγκων, περιεχομέ-
νων ἐντὸς τριῶν πύθων μεστῶν χρυσοκόνας, ἐξ
ἧς ὑπελόγιζε νὰ κερδήσῃ ἐπτά μέχρις ὀκτῶ
τοῖς ἑκατόν, νομισματοκοπῶν αὐτὴν ἐν Παρι-
σίῳ. Ἐπὶ τοῦ πάρωνος αὐτοῦ ἔπλεεν ἐπίσης
γέρον εὐπατρίδης, αὐλικὸς τῆς Α. Μ. τοῦ
βασιλέως Καρόλου τοῦ Γ', ὁ κύριος Δωβριῶν,
ὅστις ἀνοήτως πράττων, εἶχε νυμφευθῆ γυ-
ναϊκὰ τινὰ τοῦ συρμού, και οὕτινος ἡ περιου-
σία ἔκειτο εἰς τὰς Ἀντίλλας. Ὅπως θεραπεύσῃ
δὲ τὰς σπατάλας τῆς κυρίας Δωβριῶν εἶχε με-
ταβῆ νὰ πωλήσῃ τὰ κτήματά του.

Ὁ κύριος και ἡ κυρία Δωβριῶν, ἐκ τῆς οἰ-

κογενείας Δωβριών Δεβούχ, ἥς ὁ τελευταῖος τῶν κορυφαίων ἀπέθανε πρὸ τοῦ 1789, εἰκοσι μῶλις χιλιάδων φράγκων ἔχοντες εἰσόδημα, εἶχον καὶ κόρην ἀσχημοτάτην, ἣν ἤθελεν ἡ μήτηρ νὰ νυμφεύσῃ ἄνευ προικός, διότι ἡ περιουσία της μῶλις ἐπάρκει εἰς αὐτὴν νὰ ζῆ ἐν Παρισίοις. Τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης ἡ ἐπιτυχία ἤθελε φανῆ προβληματικὴ εἰς οἰονδήποτε ἄνθρωπον τοῦ κόσμου, καίτοι αἱ γυναῖκες τοῦ συρμοῦ θεωροῦνται γενικῶς ὡς ἐπιτηδειόταται. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ αὐτὴ ἡ κυρία Δωβριών ἦτο σχεδὸν ἀπηλπισμένη, βλέπουσα τὴν θυγατέρα της, ὅτι ἤθελε κατορθώσει νὰ τὴν φορτώσῃ εἰς οἰονδήποτε, ἔστω καὶ ἄνθρωπος διψῶν συγγένειαν εὐπατριδῶν. Ἡ δεσποινὶς Δωβριών ἦτο κόρη ὑψηλῆ καὶ ἰσχνή, πέριφρον ἔχουσα τὸ στόμα, ἐφ' οὗ καθήρχετο ῥίς λίαν μακρὰ, ἀδρὰ εἰς τὸ ἄκρον, στυλιπνὴ μὲν πάντοτε, ἀλλὰ περιπόρφυρος μετὰ τὸ γεῦμα, — εἶδος φυσικοῦ φαινομένου, λίαν δυσαρεστοῦ τὴν θέαν ἐν μέσῳ προσώπου ὠχροῦ καὶ κεκμηκότος. Ἦτο ἀπλῶς εἰπεῖν τοιαύτη, οἶαν ἠδύνατο νὰ ἐπιθυμήσῃ αὐτὴν μήτηρ ὀκτῶ καὶ τριάκοντα ἐτῶν, ἥτις, ὡραία ἔτι, διετήρει καὶ τὰς ἀξιώσεις της. Ὡς ἀντίρροπον ὅμως τοιούτων μειονεκτημάτων, ἡ μακρησία Δωβριών εἶχε διδάξει τὴν θυγατέρα της τρόπους ἐξαίρετους. Εἶχεν ὑποβάλλει αὐτὴν εἰς δίκαιαν ὑγιεινὴν, ἥτις παρεῖχε προσωρινῶς εἰς τὴν ῥίνα της εὐπρόσωπον σαρκῶδες χρῶμα, καὶ εἶχε μάθει αὐτὴν τὴν τέχνην νὰ ἐνδύεται κομψῶς, νὰ φέρηται ἐπιχαρίτως, καὶ ν' ἀκοντίζῃ τὰ μελαγχολικὰ ἐκεῖνα βλέμματα, ἅτινα συγκινοῦσι τὸν ἄνδρα, κ' ἐμπνέουσιν εἰς αὐτὸν τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ συναντήσῃ τὸν ἄγγελον ὃν ἐπὶ τοσοῦτον ματαίως ἐζήτησεν. Εἶχε προσέτι διδάξει αὐτὴν νὰ μεταχειρίζεται προσηκόντως τὸν πόδα της, καὶ νὰ προβάλλῃ αὐτὸν εὐκαίρως, ἵνα θαυμάζηται μὲν ἡ μικρότης του, παραβλέπεται δὲ ἡ ἀτόπως ἐρυθριῶσα ῥίς της. Ἀπλῶς εἰπεῖν εἶχε μορφώσει τὴν θυγατέρα της εὐπροσώπως. Τῆ βοήθειά δὲ πλατειῶν χειρῶν, ἐσθήτων ἀπατηλῶν, ἀναπεφρονημένων καὶ περικόσμων, στηθοδέσμου σφιγγομένου μέχρι πνιγμοῦ, εἶχε κατορθώσει ἀριστοτέχνημα γυναικεῖον, ὅπερ, πρὸς διδαχὴν τῶν μητέρων, ἔπρεπε νὰ ἐκτεθῆ ἐν μουσεῖῳ.

Ὁ Κάρολος συνεδέθη μεγάλως μετὰ τῆς κυρίας Δωβριών, ἥτις τοῦτο ἀκριβῶς ἤθελε, νὰ συνδεθῆ μετ' αὐτοῦ. Πολλοὶ μάλιστα ἰσχυρίζονται, ὅτι διαρκούντος τοῦ πλοῦ οὐδὲν παρέλιπε μέσον, ὅπως ἀγκιστρώσῃ τοσοῦτον πλοῦσιον γαμβρόν. Ἀποβίθασθέντες εἰς Βορδῶ, τὸν Ἰούνιον τοῦ 1827, κατέλυσαν πάντες, ὁ κύριος, ἡ κυρία, ἡ δεσποινὶς Δωβριών καὶ ὁ Κάρολος, ἐν τῷ αὐτῷ ξενοδοχείῳ, καὶ ἀνεχώρησαν ἑαυτοὶ εἰς Παρισίους.

Τὸ μέγαρον Δωβριών ἦτο βεβαρημένον δι'

ὑποθηκῶν· ὁ δὲ Κάρολος ἔμελλε νὰ τὰ ἀπαλλάξῃ. Ἡ μήτηρ εἶχεν ἤδη ὑπαικισθῆ πῶσον εὐτυχῆς θὰ ἦτο κατοικίζουσα τὴν κόρην καὶ τὸν γαμβρόν της εἰς τὸν ἰσόγειον ὄροφον τοῦ μεγάρου της. Μὴ συμμεριζομένη δὲ τὰς περὶ εὐγενείας προλήψεις τοῦ κυρίου Δωβριών, εἶχεν ὑποσχεθῆ εἰς τὸν Κάρολον Γρανδέ νὰ ἐπιτύχῃ παρὰ τοῦ ἀγαθοῦ βασιλέως Καρόλου τοῦ Γ' διάταγμα βασιλικόν, ἐπιτρέπον εἰς αὐτόν, τὸν Γρανδέ, νὰ φέρῃ τὸ ὄνομα Δωβριών καὶ τὸ οἰκόσημόν του, καὶ νὰ διαδεχθῆ τὸν μακρησίον, καθιστῶν ὅμως διαρκῆ πρωτοτόκιον κληρὸν ἐν τῇ οἰκογενείᾳ, εἰσοδήματα τριάκοντα ἑξ χιλιάδων λιβρών. Ἐνοῦντες τὰς περιουσίας των, ζῶντες ἐν κοινῷ καὶ τῇ βοηθείᾳ μισθῶν τιμῶν ἀπὸ θέσεων ἀμεριμνομερίμνης, ἠδύνατο οὕτω οἱ κάτοικοι τοῦ μεγάρου Δωβριών ν' ἀποτελέσωσιν εἰσόδημα ἑκατὸν περίπου χιλιάδων λιβρών.

— Καὶ ὅταν κανεῖς, ἔλεγεν ἡ μήτηρ εἰς τὸν Κάρολον, ἔχει ἑκατὸν χιλιάδων λιβρῶν εἰσόδημα, καὶ ὄνομα, καὶ οἰκογένειαν, καὶ πηγαίνῃ εἰς τὴν αὐλήν, διότι θὰ ἐνεργήσῃ νὰ διορισθῆς αὐλικὸς εὐπατριδῆς τοῦ Βασιλέως, γίνεται ὅ, τι θέλει. Θὰ γείνης λοιπόν, κατ' ἀρέσκειαν, ἢ εἰσηγητῆς τῶν ἀναφορῶν εἰς τὸ συμβούλιον τοῦ κράτους, ἢ νομάρχης, ἢ γραμματεὺς πρεσβείας, ἢ καὶ πρέσβυς. Ὁ Βασιλεὺς ἀγαπᾷ πολὺ τὸν Δωβριών, γνωρίζονται ἀπὸ μικροῦ.

Μεθυσθεὶς φιλοδοξίας ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἐκείνης, ὁ Κάρολος ἐλικνίσθη κατ' ὄλον αὐτοῦ τὸν πλοῦν ὑπὸ τῶν ἐλπίδων, ἃς ἡ ἐπιδείξις χεῖρ της τῷ προσέφερεν ὑπὸ τὴν μορφὴν ἐγκαρδιῶν ἐκμυστηρεύσεων. Πιστεύων δέ, ὅτι αἱ πατρικαὶ του ὑποθέσεις εἶχον τακτοποιηθῆ ὑπὸ τοῦ πατρὸς του, ἐφαντάζετο ὅτι εἶχεν ἤδη ἀγκυροβολήσει ἐν τῇ συνοικίᾳ τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ, ὅπου τότε πάντες ἐπεθύμουν νὰ εἰσχωρήσωσι, καὶ ὅτι ἀνέτελλε πάλιν ἐν αὐτῇ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς κυραῖς ῥίως τῆς δεσποινίδος Ματθίλδης, ὡς ἀνεφάνησαν ποτὲ ἐν Βρεζῆ οἱ μετανάσται τῶν **Dreux** ἀπόγονοι.

Θαμβωθεὶς ὑπὸ τῆς εὐημερίας τῆς Παλινορθώσεως, ἣν εἶχεν ἀφήσει κλονουμένην, καταπλαγεὶς ὑπὸ τῆς λάμπσεως τῶν ἀριστοκρατικῶν ἰδεῶν, ἐξηκολούθησε μεθύων καὶ ἐν Παρισίοις, ὅπου ἀπεφάσισε νὰ πράξῃ πᾶν ὅ, τι δυνατὸν εἰς ἐπίτευξιν τῆς ὑψηλῆς θέσεως, ἣν ὑπεδείκνυεν αὐτῷ ἡ πενθερά του.

Οὕτω δὲ ἡ ἐξαδέλφη του οὐδὲν πλέον ἄλλο ἦτο δι' αὐτὸν ἢ ἀπλοῦν σημεῖον, μῶλις διαστίζον τὴν ἀποπτον ἐκείνην λαμπρότητα.

Ἐν Παρισίοις ἐπακνεῖδε τὴν Ἀνιέταν, ἥτις, ὡς γυνὴ τοῦ κόσμου, συγεβούλευσεν ἐπιμόνως εἰς τὸν παλαιόν της φίλον νὰ συνάψῃ τὸ συνοικεῖσιον ἐκεῖνο, καὶ ὑπεσχέθη αὐτῷ τὴν συνδρομὴν της εἰς πραγματοποιήσιν τῶν φιλοδῶ-

ζών αὐτοῦ σχεδίων. Ἡ Ἀνέτα ἔχαιρε μεγάλως συντελοῦσα νὰ νυμφευθῆ ἄσχημον καὶ πληκτικὴν νεάνιδα ὁ Κάρολος, ὃν ἡ ἐν Ἰνδίας διαμονὴ τοῦ εἶχε καταστήσει ἐπαγωγότατον. Ἡ μορφὴ τοῦ εἶχε γίνῃ μελᾶγχρους, τὸ ἦθος τοῦ δὲ τολμηρότερον καὶ ἀποτομώτερον, ὡς τῶν ἀνθρώπων οἵτινες συνείθισαν νὰ δεσπάζωσι, ν' ἀποφασιζώσι καὶ νὰ ἐπιτυγχάνωσιν.

Ὁ Κάρολος ἀνέπνευσεν ἀνετώτερον ἐν Παρισίοις, βλέπων ὅτι ἠδύνατο νὰ διαδραματίσῃ σπουδαῖον αὐτοῦ πρόσωπον. Ὁ Δὲ Γρασέν, μαθὼν τὴν ἐπιστροφὴν αὐτοῦ, τὸν πλοῦτόν του καὶ τὸν προσεχῆ του γάμον, μετέβη νὰ τὸν ἴδῃ, ἵνα ὁμιλήσῃ μετ' αὐτοῦ περὶ τῶν τριακοσίων χιλιάδων φράγκων, δι' ὧν ἠδύνατο νὰ ἐξοφλήσῃ τοῦ πατρὸς του τὰ χρέη. Εὗρε δὲ τὸν Κάρολον συνδιαλεγόμενον πρὸς ἀδαμαντοπώλην, εἰς ὃν εἶχε παραγγεῖλει κοσμήματα ὡς νυμφικὰ δῶρα τῆς δεσποινίδος Δωδριῶν, καὶ ὅστις ὑπέβαλλεν αὐτῷ τὰ σχέδιά του. Καίτοι ὁ Κάρολος εἶχε φέροι ἐξ Ἰνδιῶν μεγαλοπρεπεστάτους ἀδάμαντας, τὸ δέσιμον ὅμως αὐτῶν, καὶ τὰ εἰς τοὺς νεονύμφους χρήσιμα, ἀναγκαῖα ἢ περιττά, χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ σκεύη ἔμελλον ν' ἀποροφήσωσι πλέον τῶν διακοσίων χιλιάδων φράγκων. Ὁ Κάρολος ἐδέχθη τὸν Δὲ Γρασέν, ὃν δὲν ἀνεγνώρισε, μετὰ πολλῆς ἰταμότητος, ὡς νεανίας τοῦ συρμοῦ, ὅστις ἐν Ἰνδίας εἶχε φονεύσει ἐν μονομαχίαις τέσσαρας ἀνθρώπους. Ὁ κύριος Δὲ Γρασέν εἶχεν ἤδη ἔλθει τρίς κατ' ἐπανάληψιν, ὁ δὲ Κάρολος ἤκουσεν αὐτὸν ψυχρῶς, καὶ τῷ ἀπήντησεν ἐπὶ τέλους, χωρὶς καλῶς νὰ τὸν ἀκούσῃ :

— Αἱ ὑποθέσεις τοῦ πατρὸς μου δὲν με ἐνδιαφέρουν διόλου. Σὰς εὐχαριστῶ, κύριέ μου, διὰ τὴν φροντίδα τὴν ὁποῖαν ἐλάβετε, καὶ ἀπὸ τὴν ὁποῖαν δὲν δύναμαι δυστυχῶς νὰ ὠφεληθῶ· τὸ κατ' ἐμέ, δὲν ἐσύνεξα βέβαια δύο ἑκατομμύρια, ἐν ἰδρωτὶ τοῦ προσώπου μου, διὰ νὰ τὰ προσφέρω εἰς τοὺς δανειστὰς τοῦ πατρὸς μου.

— Καὶ ἂν ὁ κύριος πατήρ σας ἐκηρύσσετο ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως ;

— Ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν, κύριέ μου, θὰ ὀνομάζωμαι μαρκήσιος Δωδριῶν. Ἐννοεῖτε λοιπὸν, ὅτι θὰ μοῦ εἶνε ἐντελῶς ἀδιάφορον. Ἐκτὸς δὲ τούτου γνωρίζετε καλλίτερά μου, ὅτι ὅταν ἔχη κανεὶς ἑκατὸν χιλιάδας φράγκων εἰσόδημα, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἔχη πατέρα ὅστις νὰ ἐπτώχευσε.

Καὶ ταῦτα λέγων ὤθησεν εὐγενῶς πρὸς τὴν θύραν τὸν κύριον Δὲ Γρασέν.

Περὶ τὰς ἀρχὰς Αὐγούστου τοῦ ἔτους τούτου ἡ Εὐγενία ἐκλήθητο ἐπὶ τοῦ μικροῦ ξυλίνου σκάμνου, ἐφ' οὗ ὁ ἐξάδελφός της εἶχεν ὀμόσει εἰς αὐτὴν αἰώνιον ἔρωτα, αὐτὴ δὲ ἤρχετο κ' ἐπρογεματίεζεν ὅτε ἦτο ὠραῖος καιρὸς.

Ἡ ταλαίπωρος κόρη ἐτέρπετο τὴν στιγμὴν ἐκείνην, — ἦτο δροσώδης καὶ φαιδρὰ πρῶτα— ἀναπολοῦσα εἰς τὴν μνήμην αὐτῆς τὰ τε μεγάλα καὶ μικρὰ τοῦ ἔρωτός της γεγονότα καὶ τὰς ἐπελθούσας καταστροφάς. Ὁ ἥλιος ἐπέλαμπε τὸν παλαιὸν τοῖχον, διέβρωγότα καὶ σχεδὸν ἐτοιμόρροπον, ὃν ἡ ἰδιότροπος κληρονόμος εἶχε ῥητῶς ἀπαγορεύσει νὰ ἐγγίσωσι, καίτοι ὁ Κορνούαγὲ ἐπανελάμβανε συνεχῶς πρὸς τὴν σύζυγόν του, ὅτι ἡμέραν τινὰ ἤθελε πλακῶσει ἀνθρώπων.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἔκρουσεν εἰς τὴν θύραν ὁ γραμματοκομιστής κ' ἐπέδωκεν εἰς τὴν κυρίαν Κορνούαγὲ ἐπιστολήν, ἣν ἔδραμεν ἐκείνη κομίζουσα εἰς τὸν κῆπον καὶ κραυγάζουσα :

— Κυρία ! γράμμα !

Ἐδωκε δ' αὐτὸ εἰς τὴν κυρίαν της λέγουσα :

— Αὐτὸ δὲν ἐπεριμένετε ;

Αἱ λέξεις αὗται ἀντήχησαν τοσοῦτον ἰσχυρῶς εἰς τὴν καρδίαν τῆς Εὐγενίας ὅσον καὶ μετὰξὺ τῶν τοίχων τῆς αὐλῆς καὶ τοῦ τοίχου.

— Παρίσια ! Ἰδικόν του εἶνε ! Ἐπέστρεψε !

Ἡ Εὐγενία ὠχρίασε κ' ἐκράτησεν ἐπὶ στιγμὴν τὴν ἐπιστολήν. Ἡ καρδία της ἔπαλλε τόσον βιαίως, ὥστε ἀδύνατον ἦτο εἰς αὐτὴν νὰ τὴν ἀποσφραγίσῃ καὶ ἀναγνώσῃ. Ἡ Ἀνέτα ἔμεινεν ὀρθία, στηρίζουσα ἐπὶ τῶν ἰσχιῶν τὰς χεῖράς της, ἡ δὲ χαρὰ της ἐφαίνετο ἐξατμιζομένη οὕτως εἰπεῖν διὰ τῶν ῥαγάδων τῆς μελαψῆς της μορφῆς.

— Διαβάστε το λοιπὸν, κυρία !

— Ἀχ, Ἀνέτα, διατὶ ἐπιστρέφει εἰς τὸ Παρίσι ἐνῶ ἔφυγεν ἀπὸ τῆν Σωμύρην ;

— Διαβάστε, νὰ ἰδῆτε !

Ἡ Εὐγενία ἀποσφράγισε τὴν ἐπιστολήν τρέμουσα. Ἐπεσε δ' ἐξ αὐτῆς ἐπιταγὴ ἐπὶ τοῦ ἐμπορικοῦ οἴκου *Κα Δὲ Γρασέν* καὶ *Κορρέ* τῆς Σωμύρης. Ἡ Ἀνέτα ἔκυψε καὶ τὴν ἔλαβε.

« Ἀγαπητὴ μου ἐξάδελφη . . . »

— Δὲν εἶμαι πλέον Εὐγενία, διελογίσθη, καὶ ἡ καρδία της συνεστάλη.

« Ὅθ' μάθετε . . . »

— Ἄλλοτε δὲν μοῦ ὠμίλει εἰς τὸν πληθυντικόν, εἶπεν ἡ νεᾶνις, καὶ σταυρώσασα τοὺς βραχίονας δὲν ἐτόλμησε ν' ἀναγνώσῃ περαιτέρω, ἐνῶ οἱ ὀφθαλμοὶ της ἐπληροῦντο δακρῶν.

— Ἀπέθανεν ; ἠρώτησεν ἡ Ἀνέτα.

— Δὲν θὰ μ' ἔγραφεν, ἀπήντησεν ἡ Εὐγενία, καὶ ἀνέγνω ὀλόκληρον τὴν ἐπομένην ἐπιστολήν.

« Ἀγαπητὴ μου ἐξάδελφη,

» Ὅθ' μάθετε πιστεύω μὲ εὐχαρίστησιν τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἐπιχειρήσεών μου. Μοῦ ἐφέρατε τύχην, καὶ ἔγεινα πλούσιος. Ἠκολούθησα τὰς συμβουλὰς τοῦ θείου μου, τοῦ ὁποίου, καθὼς καὶ τῆς θείας μου, πρὸ μικροῦ ἔμαθον τὸν θάνατον ἀπὸ τὸν κύριον Δὲ Γρασέν. Ὁ θάνατος τῶν γονέων μας εἶνε πρᾶγμα φυσικόν· καὶ ἡ

μεῖς θὰ τοὺς ἀκολουθήσωμεν. Ἐλπίζω ὅτι σήμερον εἴσθε παρηγορημένη. Τίποτε δὲν ἀντίσταται εἰς τὸν χρόνον, τόρα τὸ αἰσθάνομαι. Ναι, ἀγαπητῆ μου ἐξαδέλφη· δυστυχῶς δι' ἐμὲ ὁ καιρὸς τῶν ὀνείρων παρήλθε. Τί νὰ γείνη! Ἐπέρασα πολλοὺς τόπους κ' ἐσκέφθην πολὺ περὶ τῆς ζωῆς. Ἀπὸ παιδίον, — ὅτε ἀνεχώρησα — ἔγεινα ἄνθρωπος ὄριμος, καὶ σκέπτομαι σήμερον περὶ πραγμάτων, τὰ ὅποια οὐδ' ἐσυλλογίζομαι κἀν ἄλλοτε. Εἴσθε ἐλευθέρη, ἐξαδέλφη μου, καὶ εἶμαι ἀκόμη ἐλευθερός. Τίποτε κατὰ τὸ φαινόμενον δὲν ἐμποδίζει τὴν πραγματοποίησιν τῶν παιδικῶν μας σχεδίων. Ἄλλ' ἡ χρηστότης τοῦ χαρακτῆρός μου δὲν μοῦ ἐπιτρέπει νὰ εἰς κρύψω τὴν σημερινήν μου θέσιν. Δὲν ἐλησημόνησα, ὅτι ἔχω δώσει λόγον. Ἐνθυμήθητι πάντοτε, καθ' ὅλας μας τὰς ὁδοιπορίας, τὸν μικρὸν ξύλινον σκάμνον. . . »

Ἡ Εὐγενία ἠγέρθη, ὡς ἂν εὕρισκετο ἐπὶ ἀνημμένων ἀνθράκων, καὶ μεταβᾶσα ἐκάθισεν ἐπὶ μιᾶς τῶν βαθμίδων τῆς αὐλῆς.

« . . τὸν μικρὸν ξύλινον σκάμνον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὠρίσθημεν ν' ἀγαπώμεθα πάντοτε, τὸν διαδρομον, τὴν στακτόχρου αἰθουσαν, τὸν μικρὸν μου κοιτῶνα, καὶ τὴν νύκτα ἐκείνην, κατὰ τὴν ὁποίαν μὲ τόσην εὐγενῆ μεγαλοδωρίαν μοῦ κατεστήσατε τὸ μέλλον μου εὐκολώτερον. Ναι, αἱ ἀναμνήσεις αὐταὶ μοῦ ὑπεστήριξαν τὸ θάρρος μου, κ' ἔλεγον κατ' ἐμαυτὸν ὅτι μὲ συλλογίζεσθε πάντοτε, ὅπως σὰς ἐσυλλογίζομαι πολυλάκις, κατὰ τὴν ὥραν τὴν ὁποίαν εἶχομεν συμφωνήσει. Ἐκυττάξατε πολλὰκις τὰ σύννεφα τὴν ἐνάτην ὥραν; τὰ ἐκυττάξατε, βέβαια. Δὲν θέλω λοιπὸν ν' ἀπαρνηθῶ ἀγάπην τόσον ἱερὰν δι' ἐμέ· ὄχι, δὲν πρέπει νὰ σὰς ἀπατήσω. Πρόκειται δι' ἐμέ, αὐτὴν τὴν στιγμήν, νὰ συνάψω συγγένειαν, ἥτις ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς περὶ γάμου ιδέας μου. Ὁ ἔρωσ ἐν τῷ γάμῳ εἶνε χίμαιρα. Ἡ πεῖρά μου σήμερον μοῦ λέγει, ὅτι πρέπει κανεὶς νὰ ὑποταχθῆ εἰς ὅλους τοὺς κοινωνικοὺς νόμους, καὶ νὰ προσέξῃ, νυμφευόμενος, εἰς ὅλας τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ κόσμου. Μεταξύ μας ὑπάρχει διαφορὰ ἡλικίας, ἥτις θὰ εἶχεν, ἐξαδέλφη μου, μεγάλην ἐπιρροήν καὶ ἐπὶ τοῦ ἰδικοῦ μου καὶ ἐπὶ τοῦ ἰδικοῦ σας μέλλοντος. Δὲν ὀμιλῶ περὶ τῶν ἐξεῶν σας, τῆς ἀνατροφῆς, τῶν ἠθῶν σας, τὰ ὅποια πάντα εἶνε ὅλως διάφορα τῆς ζωῆς τῶν Παρισίων, καὶ δὲν ἤθελον ἀνταποκρίνεσθαι εἰς τὰ μέλλοντα σχέδιά μου. Ἐγὼ ἔχω σκοπὸν νὰ ἀνοίξω τὴν οἰκίαν μου, νὰ δέχωμαι κόσμον πολύν, . . νομίζω δέ, καθόσον ἐνθυμοῦμαι, ὅτι σεῖς προτιμάτε τὸν ἡσυχον καὶ ἀπάραχον βίον. Εἶμαι εἰλικρινής, καὶ θέλω νὰ σὰς κάμω κριτὴν τῆς θέσεώς μου. Πρέπει νὰ τὴν μάθετε, καὶ ἔχετε δικαίωμα νὰ τὴν κρίνετε. Σήμερον ἔχω ὀγδοήκοντα χιλιάδας λιβρῶν εἰσόδημα. Ἡ περιουσία αὐτὴ μοῦ

ἐπιτρέπει νὰ συνδεθῶ μετὰ τῆς οἰκογενείας Δωβριῶν, τῆς ὁποίας ἡ κληρονομία, νεᾶνις δεκαεννέα ἐτῶν, μοῦ φέρει προῖκα τὸ ὄνομά της, ἓνα τίτλον, τὸ ἀξίωμα αὐλικοῦ εὐπατρίδου τοῦ Βασιλέως, καὶ λαμπρὰν θέσιν κοινωνικὴν. Πρέπει νὰ σὰς ὁμολογήσω, ἀγαπητῆ μου ἐξαδέλφη, ὅτι δὲν ἀγαπῶ διόλου τὴν δεσποινίδα Δωβριῶν. Ἄλλὰ νυμφευόμενος αὐτήν, ἐξασφαλίζω εἰς τὰ τέκνα μου κοινωνικὴν θέσιν, τῆς ὁποίας τὰ πλεονεκτήματα θὰ εἶνε ἀνυπολόγιστα μίαν ἡμέραν. Αἱ μοναρχικαὶ ιδέαι ἐνισχύονται καθ' ἐκάστην· ὥστε μετὰ τινα ἔτι ὁ υἱός μου, γινόμενος μαρκήσιος Δωβριῶν, ἔχων εἰσόδημα διὰ κρῆς καὶ ἀναπαλλοτρίωτον τεσσαράκοντα χιλιάδων φράγκων, θὰ δύναται νὰ καταλάβῃ οἰκιδῆποτε θελήσῃ δημοσίαν θέσιν. Ἐχομεν καθήκον νὰ φροντίζομεν διὰ τὰ τέκνα μας. Βλέπετε λοιπὸν, ἐξαδέλφη μου, μὲ πόσην εἰλικρινεῖαν σὰς ἐκθέτω τὴν κατάστασιν τῆς καρδίας μου, τῶν ἐλπίδων μου καὶ τῆς περιουσίας μου. Σεῖς ἐλησημόνησατε ἴσως τὰ παιδικὰ μας παίγνια μετὰ ἑπτὰ ἐτῶν ἀπουσίας. Τὸ κατ' ἐμὲ, οὔτε τὴν εὐμένειάν σας οὔτε τοὺς λόγους μου ἐλησημόνησα. Τοὺς ἐνθυμοῦμαι ὅλους, καὶ αὐτοὺς τοὺς πλέον ἀπερισκέπτους, τοὺς ὁποίους νέος ὀλιγώτερον ἐμοῦ εὐσυνείδητος, μὴ ἔχων καρδίαν τόσον νέαν καὶ τόσον χρηστὴν ὅσον ἐγὼ, οὐδὲ θὰ ἐσυλλογίζετο ἴσως πλέον. Ὅταν λοιπὸν σὰς λέγω, ὅτι σκέπτομαι νὰ συνάψω γάμον συμφέροντα, καὶ ὅτι ἐνθυμοῦμαι ἀκόμη τοὺς παιδικούς μου ἔρωτας, τί ἄλλο ἔννοῶ, ἢ ὅτι εἶμαι πάντοτε εἰς τὴν διάθεσίν σας, ὅτι σὰς καθιστῶ κυρίαν τῆς τύχης μου, καὶ ὅτι, ἂν πρόκειται νὰ παραιτηθῶ πάσης κοινωνικῆς μου φιλοδοξίας, εἶμαι ἕτοιμος ν' ἀρκεσθῶ εἰς τὴν ἀπλήν ἐκείνην καὶ ἡρεμὸν εὐδαιμονίαν, τῆς ὁποίας μοῦ παρέσχετε τόσην συγκινητικὴν εἰκόνα; »

— Τάμ, τα, τά, Τάμ, τα, τά, . . . ἐτραγώδησεν ὁ Κάρολος, κατὰ τὸν σκοπὸν τοῦ Non più andrai, περαινῶν τὴν ἐπιστολὴν αὐτοῦ, καὶ ὑπέγραψε κατευχαραστημένος :

« Ὁ ἀφωσιωμένος σας ἐξάδελφος
» ΚΑΡΟΛΟΣ ».

— Σ τὴν ὀργὴν! ἐψιθύρισε, πολὺ εὐγενικᾶ, μοῦ φαίνεται, τῆς τὰ εἶπα.

Καὶ ζητήσας τὴν ἐπιταγήν, προσέθηκεν·

« Ὑ. Γ. Σὰς ἐσωκλείω ἐπιταγήν ἐπὶ τῆς οἰκίας Δὲ Γρασέν, ἐξ ὀκτῶ χιλιάδων φράγκων εἰς χρυσόν, εἰς διαταγήν σας, εἰς ἐξόφλησιν τοῦ κεφαλαίου καὶ τῶν τόκων τοῦ ποσοῦ, τὸ ὁποῖον εἶχατε τὴν καλωσύνην νὰ μοῦ δανείσετε. Περιμένω ἀπὸ τὸ Βορδῶ ἓν κιβώτιον, περιέχον μερικὰ πράγματα, τὰ ὅποια θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ σὰς προσφέρω, εἰς δαῖγμα τῆς αἰωνίας μου εὐγνωμοσύνης. Τὴν κομμωθῆκην μου ἠμπορεῖτε νὰ μοῦ στείλετε διὰ τῆς ταχυδρομικῆς ἀμάρξης,

εις Παρισίους, εις τὸ μέγαρον Δωθριῶν, ὁδὸς Ἰλλερὲν-Βερτέν».

— Διὰ τῆς ταχυδρομικῆς ἀμάξης! εἶπεν ἡ Εὐγενία. Πράγμα διὰ τὸ ὅποιον θὰ ἔδιδα χιλιάκις τὴν ζωὴν μου!

Ἐντελής καὶ φοβερὰ καταστροφή!

Τὸ σκάφος ἐβυθίζετο ἄρδην ἐν μέσῳ τῷ ὠκεανῷ τῶν ἐλπίδων.

Πολλὰ γυναικες, ἐγκαταλείπομεναι ὑπὸ τοῦ ἐραστοῦ των χάριν ἀντιζήλου, φονεύουσιν αὐτὴν καὶ φεύγουσιν εἰς τὸ ἄκρον τοῦ κόσμου, καταλήγουσαι εἰς τὸ ἱκρίωμα ἢ εἰς τὸν τάφον. Εἶνε δὲ ὄρατον τοῦτο βεβαίως καὶ ποιητικόν. Τὸ ἐλατῆριον τοῦ ἐγκλήματος εἶνε ὑψηλὸν καὶ βίαιον πάθος, ἐπιβάλλον εἰς τὴν ἀνθρώπινον διακαυσύνην.

— Ἄλλαι κλίνουσι τὴν κεφαλὴν καὶ ὑποφέρουσιν ἐν σιγῇ· διέρχονται δὲ οὕτω τὸν βίον ἐγκαρτεροῦσαι καὶ θνήσκουσαι, κλαίουσαι καὶ συγχωροῦσαι, προσευχόμεναι καὶ ἐνθυμούμεναι μέχρι τοῦ τελευταίου των στεναγμοῦ. Τοῦτο εἶνε ἔρωσ· ἔρωσ ἀληθῆς, ἔρωσ ἀγγέλων, ἔρωσ ὑπερήφανος, ζῶν καὶ θνήσκων ἐκ τῆς ὀδύνης του.

Τοιοῦτον δὲ ὑπῆρξε τὸ αἶσθημα τῆς Εὐγενίας μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς φοβερᾶς ἐκεῖνης ἐπιστολῆς.

Ἔστρεψε τὰ βλέμματά της πρὸς τὸν οὐρανόν, κ' ἐνθυμήθη τοὺς ὑστάτους τῆς μητρός της λόγους, ἧτις διὰ βλέματος μαντικῆ εἶχε διίδει τὸ μέλλον, ὡς διαβλέπουσιν αὐτὸ ἐνίοτε οἱ ἐπιθάνατοι. Εἶτα δέ, ἀναμνηστικὴ τοῦ προφητικῆς θανάτου καὶ τοῦ προφητικῆς βίου τῆς μητρός της, ἀνεμέτρησε δι' ἐνὸς βλέματος ὅλην αὐτῆς τὴν μοῖραν καὶ εἶδεν, ὅτι οὐδὲν ἄλλο τῇ ἀπέμενε πλέον ἢ νὰ τανύσῃ τὰς πτέρυγας πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ νὰ ζήσῃ ἐν προσευχῇ μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἀπελευθερώσεώς της.

— Ἡ μήτηρ μου εἶχε δίκαιον, εἶπε κλαίουσα. Ἡ μοῖρά μου εἶνε βράσανος καὶ θάνατος.

Βραδυπατοῦσα μετέβη ἀπὸ τοῦ κήπου εἰς τὴν αἴθουσαν. Δὲν διήλθε, παρὰ τὴν συνθήειάν της, τὸν διάδρομον· ἀλλ' ἀνεῦρε τὴν ἀνάμνησιν τοῦ ἐξαδέλφου της ἐν τῇ γηραιᾷ ἐκείνῃ τεφρᾷ αἰθούσῃ, ἐν ἧ ἔκειτο πάντοτε ἐπὶ τῆς ἐστίας μικρὸν πινάκιον, ὅπερ μετεχειρίζετο κατὰ τὸ πρόγευμά της μετὰ τῆς ἐκ παιλαίας ἀργίλλου τῶν Σεβρῶν σακχαροδόχης.

[Ἐστία τοῦ τίλου.]

Ὁ κακὸς ἐκχύνει κατὰ τῶν ἄλλων τὸ ὀλιγώτερον μέρος τῆς χολῆς του καὶ τὸ ἀθηνέστερον. Τὸ πλεῖστον τῆς κακίας του μένει ἐν ἑαυτῷ καὶ τὸν πνίγει.

MARTIS

Ἀπανταχοῦ σχεδὸν τῆς Ἑλλάδος ἐπικρατεῖ συνήθεια νὰ προσδένωσι ἄνω τοῦ καρποῦ τῆς ἀριστερᾶς ἢ καὶ ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν τῶν παιδίων κεκλωσμένα νημάτια ἐρυθρὰ καὶ λευκὰ. Ποιοῦσι δὲ τοῦτο διὰ τὰ μὴ τὰ πιάνη ἢ διὰ τὰ μὴ τὰ κάφη (τὰ μανρίση) ὁ ἥλιος, ὡς λέγουσι. Τὰ κλωσμάτια προσδένονται τῇ πρώτῃ τοῦ Μαρτίου, ἀποσπῶνται δὲ τῇ τελευταίᾳ ἡμέρᾳ τοῦ αὐτοῦ μηνός, καὶ διὰ τοῦτο καλοῦνται κοινῶς Μάρτις.

Ἡ ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ἐξάπλωσις τοῦ ἔθους τούτου τεκμηριοῖ τὴν παλαιότητα αὐτοῦ. Ἄν παραδεχθῶμεν τὴν ὑπὸ τῆς συμβολικῆς σχολῆς τῶν μυθολόγων προτεινομένην ἐρμηνείαν, ἐπειδὴ τὸ λευκὸν χρῶμα εἶνε κατ' αὐτὴν σύμβολον τοῦ πρωϊνοῦ καὶ ἐν γένει τοῦ ἀσθενεστεροῦ φωτός τοῦ ἡλίου, τὸ δ' ἐρυθρὸν τοῦ μεσημβρινοῦ καύματος¹, ἔπεται ὅτι κατὰ τὸν ἐν ταῖς δεισιδαιμονίαις συχναῖς ἐφαρμοστόμενον νόμον τῆς ὁμοιοπαθείας, τὰ ἐρυθρὰ καὶ λευκὰ κλωσμάτια σκοποῦσι τὴν ἀπέλασιν παντός ἐκ τοῦ ἡλιακοῦ θάλπου κακοῦ. Πάντως δὲ ἐθεωροῦντο ἀποτροπτικὰ τῶν δεινῶν, ὡς συναγομεν καὶ ἐκ τῆς χρήσεως αὐτῶν ἐν μαγγανείαις, ἧς ποιοῦνται μνειὰν ἀρχαίοι τινες συγγραφεῖς. Ὁ Ἀρτεμίδωρος ἐν τοῖς Ὀνειροκριτικοῖς (Α', 79) συσχετίζει τοὺς ποικίλους ἐρίων στεφάνους τῇ σκευῇ τῶν μαγισσῶν· ὁ Βιργίλιος ἐν τοῖς Βουκολικοῖς (VIII, 73 κε) ἀναφέρει πολυχρῶμους μίτους περιδεδυμένους τρεῖς περὶ εἰκόνα ἐρωμένου πρὸς σαγήνησιν αὐτοῦ, καὶ ἀλλαγῇ ὑποτίθησι πρεσβύτιδα ἐνοῦσαν διὰ τριπλοῦ κόμβου τρεῖς πολυχρῶμους στήμονας πρὸς τέλεσιν φίλων². ὁ δὲ Πετρώνιος μνησθῆναι ὁμοίας μαγγανείας, τῆς περὶ τὸν τράχηλον δέσεως πολυχρῶμου στήμονος³.

Ἄλλὰ καὶ ῥητῶς ἀναφέρεται ὑπὸ βυζαντιακῶν συγγραφέων ἢ χρῆσις βεβαμμένων κλωσμάτων ὡς ἀποτροπαιῶν ἢ προβασκανίων. Ὁ τῆς ἐκκλησίας πατὴρ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος λέγει ἐπὶ λέξει ταῦτα: «Τί ἂν τις εἰποι τὰ »περίαπτα, καὶ τοὺς κώδωνας τοὺς τῆς χειρὸς ἐξηρητημένους καὶ τὸν κόκκινον στήμονα »καὶ τὰ ἄλλα τὰ πολλῆς ἀνοίας γέμοντα, δέον »μηδὲν ἕτερον τῷ παιδί περιτιθέειν ἄλλ' ἢ »τὴν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ φυλακὴν;»⁴. Ὁ δὲ σχο-

1. Βλ. Nork, Etym. myth. Real - Wörterbuch λ. Farbe, τ. II, σ. 14. Πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς γνώμης ταύτης φέρεται καὶ ὁ παρὰ τῷ Ἰγίνῳ μῦθος (136) περὶ τοῦ μόσχου τοῦ Μίνω, τοῦ ἐναλλάσσοντος τρεῖς τῆς ἡμέρας χρῶμα, ἦτοι λευκὸν ἐρυθρὸν καὶ μέλαν, εἰκονίζοντος δὲ τὸν ἥλιον.

2. Vergil., Cir. 371.—Βλ. καὶ Nemes., Ecl. IV.

3. Petron., Satyr. 131.

4. Ἰω. Χρυσ. εἰς Α' πρὸς Κορινθ. 12, 7 τ. I', σ. 125 ἔκδ. Παρίσι.